

II MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH PROPISA

1. Zakon o javnom informisanju

1.1. Implementacija Zakona o javnom informisanju obrađena je kroz odeljak o slobodi izražavanja.

2. Zakon o radiodifuziji

Savet Republičke radiodifuzne agencije (RRA) je 25. oktobra 2013. godine objavio Javni konkurs za izdavanje dozvole za emitovanje TV programa za teritoriju Republike Srbije. Posle neuspešnog prethodnog javnog konkursa okončanog odlukom Saveta RRA od 13. septembra 2013. godine, kojom je ovo telo odbilo prigovore „Kopernikus cable network” d.o.o. iz Niša i „Nova.rs Television” d.o.o. iz Beograda, izjavljene na Rešenje Saveta od 9. avgusta 2013. godine da se ne dodeli dozvola za emitovanje televizijskog programa na nacionalnom području, Savet RRA je ponovo raspisao konkurs za nacionalno televizijsko pokrivanje. Uslovi konkursa su nešto drugačiji, što međutim sam konkurs ne čini ništa manje kontroverznim. Pre svega, medijskom tržištu je drastično opala vrednost, a opalo je i interesovanje investitora za ulaganje u medijski sektor. Takođe, budući da je Savet RRA na prethodnom konkursu već doneo odluku da niko od kandidata koji su se na konkurs prijavili ne zaslužuje da dobije dozvolu, postavlja se pitanje koji su to novi kandidati koji bi mogli da se prijave na ponovljeni konkurs, odnosno šta je to bitno drugačije što bi Kopernikus ili Nova mogli da ponude ovog puta. No čak ako sve ovo i ostavimo po strani, ostaje činjenica da je RRA grubo prekršila proceduru i, uz materijalne manjkavosti koje ovaj konkurs prate, dovela u pitanje legalnost i legitimnost celog postupka. O čemu se zapravo radi?

Prvo, član 49. stav 2. Zakona o radiodifuziji propisuje da se javni konkurs obavezno raspisuje kada na osnovu Plana raspodele radio frekvencija postoje mogućnosti za izdavanje novih dozvola za emitovanje programa. Ono što je bio neophodan uslov za raspisivanje konkursa jeste bilo donošenje novog Pravilnika o planu raspodele. Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija objavilo je taj pravilnik 25. oktobra u Službenom glasniku, ali je on stupio na snagu tek 2. novembra. Ovo praktično znači da 25. oktobra, kada je konkurs raspisan, uopšte nisu bili ispunjeni zakonom predviđeni uslovi za njegovo raspisivanje, budući da Pravilnik o planu raspodele na koji se konkurs oslanja još nije bio na pravnoj snazi. Međutim, činjenica da je Savet RRA bio u tolikoj žurbi da raspiše konkurs, umesto da sačeka osam dana koliko je bilo neophodno da protekne da bi Pravilnik stupio na snagu, samo je deo problema.

Druga sporna okolnost tiče se uslova za nacionalno pokrivanje koji se odnose na obavezu da se kvalitetno televizijsko pokrivanje obezbedi za najmanje 60% populacije. Naime, novi konkurs je raspisan za samo 21 frekvenciju, umesto 33, koliko ih je imala nekadašnja mreža K5 za koju je bio raspisan prethodni, neuspeli konkurs. Deo frekvencija nekadašnje mreže K5 prebačen je u Aneks 4 Plana raspodele i koristiće se za potrebe proširenja Inicijalne mreže za digitalno emitovanje, o čemu ćemo detaljnije pisati u delu posvećenom digitalizaciji. Ono što je sporno jeste to da li nova mreža, koja se sastoji od samo 21 frekvencije, zaista može da bude nacionalna, odnosno da li zaista može da obezbedi kvalitetno televizijsko pokrivanje za najmanje 60% populacije Republike Srbije, kako to zahteva Zakon o radiodifuziji.

Takođe, od 21 frekvencije koje su predmet javnog konkursa, najmanje šest je sporno. Naime, javni konkurs raspisan je za tri frekvencije za koje već postoje izdate dozvole koje koriste drugi korisnici i koje, shodno Registru Republičke agencije za elektronske komunikacije (RATEL), važe sve do 16. juna 2015. godine. Nosilac predmetnih dozvola je JP „Emisiona tehnika i veze”, a radi se o frekvencijama kojih se RTS odrekao krajem 2010. godine. Čak i ako zanemarimo na trenutak činjenicu da čitav postupak u kojem je RATEL RTS-ove dozvole izdao JP „Emisiona tehnika” nije imao jasno utemeljenje u zakonu, rokovi važenja tih dozvola, koji ističu 16. juna 2015. godine, nisu nešto što se kod raspisivanja ovog konkursa moglo zanemariti. Konkurs je, dakle, raspisan za frekvencije koje su po važećim javnim registrima zauzete još godinu i po dana.

Ali, ni ovo nije kraj. Još dve frekvencije koje su se našle u javnom konkursu takođe su sporne. Jedna od njih ranije je pripadala emiteru *Super TV*, koji je bio jedini komercijalni emiter za teritoriju Autonomne pokrajine Vojvodina. Kada je *Super TV-u*, još 2009. godine, oduzeta dozvola za emitovanje, ta frekvencija je, između ostalih, ostala upražnjena i do sada je bila u Aneksu 3 Plana raspodele, gde su se nalaze frekvencije namenjene eksperimentalnom digitalnom emitovanju. Postavlja se pitanje, ako je ta frekvencija ranije bila upražnjena, zašto RRA još od 2009. godine nije po članu 49. stav 2. Zakona o radiodifuziji, na koji se sada poziva kad raspisuje nacionalni tender, raspisala novi tender za pokrajinsko pokrivanje u Vojvodini? Podsećamo, i još uvek važeća Strategija razvoja radiodifuzije do 2013. godine ukazuje da član 47. Zakona o radiodifuziji predviđa postojanje komercijalnih stanica sa pokrajinskim pokrivanjem, odnosno da je postojanje komercijalnih pokrajinskih emitera zakonska obaveza. Ovo znači ili da je RRA od 2009. godine svesno kršila zakon time što nije raspisivala konkurs za komercijalnog emitera za teritoriju Vojvodine, ili da ga krši sada, ako je sporna frekvencija tek sada postala slobodna, time što tu frekvenciju prenamenjuje za nacionalno pokrivanje umesto da je iskoristi za pokrajinsko.

Jedna od frekvencija za koje je konkurs sada raspisan, do nedavno je pripadala emiteru *TV Zona* iz Niša. Imajući u vidu stav RRA da se konkurs „uvek raspisuje” kada se uprazne frekvencije, što je bio

ključni argument kojim je ova agencija pravdala raspisivanje i prethodnog, neuspešnog konkursa za nacionalno pokrivanje iz aprila ove godine, nužno se postavlja pitanje zašto RRA selektivno primenjuje zakon, odnosno zašto ga primenjuje na način da raspisuje nacionalni konkurs, a ne raspisuje lokalni u Nišu ili pokrajinski u Vojvodini.

Poseban kuriozitet predstavlja činjenica da se na konkursu našla i frekvencija/lokacija Pljačkovica. Radi se, naime, o brdu iznad Vranja koje predstavlja radioaktivno područje još od NATO bombardovanja 1999. godine i sa kojeg se signal samo reemituje sa niže lokacije, što dodatno dovodi u sumnju kapacitet nove mreže i njen potencijal da obezbedi kvalitetno televizijsko pokrivanje za najmanje 60% populacije Republike Srbije.

Nužno se nameće zaključak da je RRA raspisivanjem novog konkursa samo mesec dana nakon neslavnog okončanja prethodnog, te, pri tom, njegovim raspisivanjem u nepotrebnoj žurbi i bez važećeg pravnog osnova, na mreži koja teško da će stvarno obezbediti nacionalno pokrivanje, a koja obuhvata frekvencije koje su ili već izdate nekom drugom ili su originalno bile namenjene za druga pokrivanja, prevazišla samu sebe i dodatno urušila kredibilitet nezavisne regulacije radiodifuznog sektora.